

Čebelarska zveza Slovenije
Brdo pri Lukovici 8
1225 Lukovica
tel: (01) 729 6100
faks: (01) 729 6132

Javna svetovalna služba v čebelarstvu

STRATEGIJA RAZVOJA SLOVENSKE ČEBELARSKE TURISTIČNE PONUDBE ZA OBDOBJE 2021-2025

Brdo pri Lukovici, december 2020

Predlog Strategije razvoja slovenske čebelarske turistične ponudbe za obdobje 2021 – 2025 sta pripravila Anton Tomec (načrt, struktura, cilji) in Nataša Klemenčič Štrukelj (swot analiza, kazalniki).

Predlog strategije sta obravnavali Komisija UO ČZS za čebelarsko kulturno dediščino in Upravni odbor apisekcije pri ČZS.

Strategijo je obravnaval in sprejel na 5. redni seji Upravni odbor ČZS, dne 17.12.2020.

Kazalo:

Oznaka	Vsebina	stran
1.	Uvod	3
2.	Pregled in ocena stanja slovenske čebelarke turistične ponudbe	4
2.1.	Slovenski turizem in vpetost čebelarke turistične ponudbe	4
2.1.1.	Usmeritve in težišča slovenskega turizma	4
2.1.2.	Čebelarke turistična ponudba v okviru slovenskega turizma	4
2.2.	Čebelarke turistična ponudba	4
2.2.1.	Odgovornost ČZS za trajnostno rast čebelarke turistične ponudbe	4-5
2.2.2.	Usposobljenost in kakovost ponudnikov čebelarkega turizma	5
2.2.3.	Število ponudnikov čebelarkega turizma po posameznih statističnih regijah	5-6
2.2.4.	Vpetost ponudnikov v lokalno turistično ponudbo	6
2.3.	Promocija in trženje	6
2.3.1.	Promocija slovenske čebelarke turistične ponudbe doma in v tujini	6
2.3.2.	Trženje čebelarke turistične ponudbe	6-7
2.3.3.	Čebelarke- turistični vodniki	7
2.3.4.	Konzorcij lokalnih skupnosti za pospeševanje in razvoj čebelarke turistične ponudbe	7
2.3.5.	Poslovna povezanost ponudnikov čebelarkega turizma	8
2.4.	Družbeno okolje v odnosu do čebelarke turistične ponudbe	8
2.4.1.	Odnos slovenskih turističnih dejavnikov do čebelarke turistične ponudbe	8
2.4.2.	Odnos lokalnih turističnih dejavnikov do čebelarke turistične ponudbe	9
3.	Cilji in kazalniki strategije razvoja slovenske čebelarke turistične ponudbe v obdobju 2021-2025	9
	Swot analiza	9-10
3.1.	Slovenski turizem in vpetost čebelarke turistične ponudbe	10
3.1.1.	Usmeritve in težišča slovenskega turizma	10
3.1.2.	Čebelarke turistična ponudba v okviru slovenskega turizma	10
3.2.	Čebelarke turistična ponudba	10
3.2.1.	Odgovornost ČZS za trajnostno rast čebelarke turistične ponudbe	10-11
3.2.2.	Usposobljenost in kakovost ponudnikov čebelarkega turizma	11-12
3.2.3.	Število ponudnikov čebelarkega turizma po posameznih statističnih regijah	12
3.2.4.	Vpetost ponudnikov v lokalno turistično ponudbo	12
3.3.	Promocija in trženje	12
3.3.1.	Promocija slovenske čebelarke turistične ponudbe doma in v tujini	12-13
3.3.2.	Trženje čebelarke turistične ponudbe	13
3.3.3.	Čebelarke - turistični vodniki	13-14
3.3.4.	Konzorcij lokalnih skupnosti za pospeševanje in razvoj čebelarke turistične ponudbe	14
3.3.5.	Poslovna povezanost ponudnikov čebelarkega turizma	14-15
3.4.	Družbeno okolje v odnosu do čebelarke turistične ponudbe	15
3.4.1.	Odnos slovenskih turističnih dejavnikov do čebelarke turistične ponudbe	15
3.4.2.	Odnos lokalnih turističnih dejavnikov do čebelarke turistične ponudbe	15 - 16
3.5.	Povzetek in zaključek	16

1. UVOD

Definicija čebelarstva turizma:

Apiturizem ali čebelarstvo turizem je gospodarska turistična in kulturna dejavnost. Predstavlja perspektivno obliko turizma, ki je del zelenega gospodarstva in kulturne ponudbe. Ker spodbuja podjetništvo slovenskega čebelarstva in popularizira čebelarstvo kulturno dediščino, ima tudi strateški nacionalni pomen.

Apiturizem vključuje ali je del različnih vrst/oblik turizma, kot so npr. trajnostni turizem, ekološki turizem, zdraviliški turizem, kulturni turizem, nišni turizem, kongresni turizem, izobraževalni, doživljajski turizem, ...

Slovenija je zaradi svoje raznolikosti, geografske lege, ohranjene narave in naravnih lepot, bogate kulture, kulinarike, gostoljubnosti in dobre turistične ponudbe vse bolj uveljavljena turistična destinacija. Naše prednosti na področju turizma opredeljujemo kot »zeleno butična globalna destinacija za zahtevnega obiskovalca, ki išče raznolika in aktivna doživetja, mir in osebne koristi. Destinacija petzvezdičnih doživetij«.

Čebelarjenje v Sloveniji se zaradi bogate tradicije in našega posebnega odnosa do čebel v najožjem pomenu uvršča v moderne smernice razvoja turizma, saj tudi zahtevnemu obiskovalcu nudi neposredni in pristni stik s čebelami in naravo, ga seznanja s koristmi čebeljih pridelkov in izdelkov, aktivna doživetja, mir in osebne koristi. Je že samo po sebi destinacija petzvezdičnih doživetij.

Zaradi pomena za ohranjanje naravnega okolja in zagotavljanja prehranske varnosti je čebelarstvu in ostalim opraševalcem v zadnjem času namenjena posebna in najširša pozornost, ki je vsekakor v prid spodbujanju in razvoju čebelarstva turistične ponudbe.

Slovenski čebelarji v stanovski Čebelarstvo zvezi Slovenije smo se že pred več kot 20. leti zavedali priložnosti, ki jih čebelarjem lahko nudi vključitev med turistične ponudnike. Za začetek organiziranega delovanja na tem področju pa lahko smatramo leto 2003, ko smo delegatom na kongresu Apimondia organizirano omogočili obiske čebelarjev širom po Sloveniji. Ta izkušnja, gostoljubnost čebelarjev in izjemno zadovoljstvo obiskovalcev so nas spodbudili k postopnemu razvoju čebelarstva turistične ponudbe kot sestavnega dela slovenske turistične ponudbe. Neprecenljiv strokovni in promocijski prispevek k našim prizadevanjem je dala turistična agencija Aritours d.o.o. iz Maribora. Nosilka razvoja čebelarstva turistične ponudbe je ves čas Čebelarstvo zveza Slovenije, v promocijo ponudbe pa se vključuje tudi Slovenska turistična organizacija.

Po skoraj 20. letih razvoja in uveljavljanja čebelarstva turistične ponudbe je priložnost, da ocenimo doseženo in si zadamo prioritete za nadaljnje delo.

S to strategijo želimo kratko, jasno in realistično odgovoriti na naslednja vprašanja:

- katera so področja in prioritete, ki jim moramo v tem obdobju nameniti posebno pozornost?;
- kakšno je trenutno stanje na posameznem področju, ki ga bomo v strategiji obravnavali?;
- kaj moramo na posameznem področju doseči in na kakšen način, dinamiko izvajanja, način merjenja rezultatov in posodabljanja strategije?.

Odgovorom na ta vprašanja bodo sledili bodoči izvedbeni programi.

Pri pripravi predloga strategije smo uporabili naslednje obstoječe dokumente :

1. Predlog projekta » Razvoj in trženje čebelarstva turizma v Sloveniji (Aritours, junij 2007);
2. Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021 (Vlada RS, 2017);
3. Dogovor o sodelovanju ČZS- Aritours (julij, 2017);
4. Podlage za strategijo razvoja in delovanja na področju čebelarstva turizma od leta 2020-2025 (Verena Vidic & sodelavci, Radovljica, oktober 2019).

2. PREGLED IN OCENA STANJA SLOVENSKE ČEBELARSKE TURISTIČNE PONUDBE

2.1. Slovenski turizem in vpetost čebelarske turistične ponudbe

Turizem je ena od najhitreje razvijajočih gospodarskih panog, zato tej panogi velja posebna pozornost in spodbude. Slovenija se v svetu predstavlja kot »zelena butična globalna destinacija za zahtevnega obiskovalca, ki išče raznolika in aktivna doživetja, mir in osebne koristi. Destinacija petzvezdičnih doživetij«. Taka opredelitev gre na roko razvijanju vsestranskih oblik čebelarske turistične ponudbe.

2.1.1. Usmeritve in težišča slovenskega turizma

V dokumentu Cilji rasti slovenskega turizma do 2021 (Vlada RS, 2017) so poleg povečanja prihodkov izpostavljeni naslednji skriti potenciali Slovenije, na katerih sloni bodoči razvoj turizma:

- Globalna kakovost

Slovenija je edina država na svetu, ki ponuja izkušnje z okusom Sredozemlja, Alp in Panonske nižine na majhnem geografskem prostoru v osrčju Evrope.

- Trajnostni in zeleni kontekst

Zelen, trajnosten in odgovoren razvoj je temelj slovenskega turizma, h kateremu so se zavezali vsi ključni deležniki slovenskega turizma. Ti podpirajo ohranjanje in varovanje naravnih in kulturnih danosti in dediščine ter odgovorno in trajno turistično valorizacijo.

- Sistem progresivne vrednosti

Slovenija je varna, multikulturna, strpna in gostoljubna destinacija, kar je pomembno za uspešen razvoj turizma.

- Gestrateški položaj Slovenije in pripravljenost k spremembam

Vsi ti potenciali Slovenije so povsem v skladu z vizijo razvoja slovenske čebelarske turistične ponudbe.

2.1.2. Čebelarska turistična ponudba v okviru slovenskega turizma

Razvijajoča se čebelarska turistična ponudba kot sestavni del državne in lokalne turistične ponudbe še ni dovolj prepoznavna. S tem v zvezi je več problemov, ki jih bomo prepoznali v nadaljevanju.

2.2. Čebelarska turistična ponudba

V tem poglavju bomo prikazali in ocenili aktivnosti Čebelarske zveze Slovenije kot nosilke razvoja slovenske čebelarske turistične ponudbe in stanje ponudbe same.

2.2.1. Odgovornost ČZS za trajnostno rast čebelarske turistične ponudbe

Čebelarska zveza Slovenije skupaj s partnerji, ponudniki samimi in tudi STO vlaga precejšnje napore in sredstva v razvoj čebelarske turistične ponudbe, ki je v svetu povsem inovativna. Pri tem je mišljeno usposabljanje ponudnikov, certificiranje ponudnikov, zametek poslovnega povezovanja ponudnikov v sekciji, udeležba na sejmih ter promocija ponudbe v tiskanih in elektronskih medijih.

Opis stanja:

Čebelarska zveza Slovenije je bila pri tej nalogi uspešna in naj tudi v bodoče ostane ključna nosilka razvoja čebelarske turistične ponudbe. Posebej naj se osredotoči na sodelovanje z državnimi turističnimi dejavniki, usposabljanje in certificiranje ponudnikov, sodelovanje pri oblikovanju regijskih turističnih programov, trženjske raziskave, promocijo ponudbe v tiskanih in elektronskih medijih ter spodbujanju ponudnikov k poslovnemu povezovanju. Ta poslanstva in cilje Čebelarske zveze Slovenije bomo opredelili v nadaljevanju.

2.2.2. Usposobljenost in kakovost ponudnikov čebelarskega turizma

Za ponudnike čebelarke turistične ponudbe je pomembna usposobljenost njih samih in kakovost njihove ponudbe, kar pa je potrebno neprenehoma nadgrajevati, izboljševati in preverjati.

Opis stanja:

Usposobljenost ponudnikov čebelarskega turizma je prešibka;
Kadrovske in strokovne kompetence ponudnikov so vprašljive;
Kakovost ponudbe je treba stalno preverjati in vrednotiti.

2.2.3. Število ponudnikov čebelarskega turizma po posameznih statističnih regijah

Čebelarska turistična ponudba je najbolj razvita na območjih, kjer so prepoznavne turistične destinacije in kjer je posluh za to, da zaradi pestrosti ponudbe vključujejo tudi ponudbo turističnih kmetij-čebelarskih turizmov.

V nadaljevanju je prikaz števila certificiranih ponudnikov čebelarskega turizma v novembru 2020 po posameznih statističnih regijah:

Statistična regija	Število certificiranih ponudnikov
goriška	5
obalno-kraška	3
primorsko-notranjska	0
gorenjska	8
osrednjeslovenska	4
zasavska	1
jugovzhodna	10
posavska	1
savinjska	6
koroška	1
podravska	3
pomurska	3
Σ	45

Vir: spletna stran ČZS

Opis stanja:

Certificirani ponudniki so dokaj neenakomerno zastopani in ne odražajo obsega turistične ponudbe v posamezni statistični regiji. Potrebno bo preveriti vzroke in čebelarje in lokalne turistične dejavnike spodbuditi k sodelovanju. Poleg tega bo potrebno in s tem zagotoviti izbor dejanskih ponudnikov.

2.2.4. Vpetost ponudnikov v lokalno turistično ponudbo

Vpetost ponudnikov čebelarskega turizma v lokalno turistično ponudbo je ena od ključnih predpostavk za uspešen razvoj in uveljavitev ponudbe čebelarskega turizma. V največji meri je sodelovanje z lokalnimi turističnimi ponudniki odvisno od ponudnika čebelarskega turizma samega, interes lokalnih turističnih dejavnikov pa je praviloma šibek in nestalen.

Opis stanja:

Glede podatkov o odnosu lokalnih turističnih dejavnikov do čebelarske turistične ponudbe v preteklosti ni bilo opravljenih potrebnih analiz.

V bodoče je treba tudi s strani ČZS pospešiti sodelovanje tako z lokalnimi, kakor tudi regionalnimi turističnimi dejavniki v obliki predstavitev čebelarskih turističnih produktov in vrednotiti rezultate sodelovanja.

2.3. Promocija in trženje

V tem poglavju bomo pogledali dosedanje promocijske in trženjske rezultate ter podali bodoče usmeritve.

2.3.1. Promocija slovenske čebelarske turistične ponudbe doma in v tujini

V preteklosti je bilo na tem področju z izdajo promocijskih katalogov (ČZS, STO) ter predstavitvami na spletnih straneh in sejmih tako doma kot v tujini opravljeno veliko dela, vendar učinki niso bili merjeni.

Opis stanja:

Pri pripravi in izvedbi promocijskih aktivnosti ponudniki premalo sodelujejo, zato bo potrebno v sodelovanju z STO in specializiranimi turističnimi agencijami ter ponudniki promocijske aktivnosti zasnovati tako, da bodo ažurne in učinki merljivi. To vključuje izdajo katalogov, udeležbo na specializiranih sejmih ter redno vzdrževanih spletnih straneh.

2.3.2. Trženje čebelarske turistične ponudbe

Slovenska čebelarska turistična ponudba ima v sebi bogato vsebino, ima inovativen in k sobivanju z naravo usmerjen produkt in dobro zgodbo. Nekaj, kar obiskovalci še ne poznajo in kar vidijo prvič in prepoznajo kot posebno doživetje.

Opis stanja:

Ponudniki čebelarskega turizma svojo ponudbo v največji meri tržijo sami, sistematično specializirane turistične agencije (npr. Aritours), redkeje lokalni turistični dejavniki. Na tem področju se bo potrebno povezati s turističnimi agencijami in skleniti poslovne

dogovore oz. ustanoviti specializirano agencijo za trženje čebelarstva turizma. Zaradi kadrovske in strokovne kompetence ponudnikov bo treba v bodoče oblikovati in tržiti **specializirane ponudbe**: čebelarstvo na splošno, čebelarstvo in ljudska umetnost, muzejske zbirke, apiterapija, učna čebelarstva itd. Poleg tega bo potrebno programe izoblikovati in tržiti za posamezne **ciljne skupine**: domači in tuji čebelarji, čebelarski strokovnjaki, otroci, upokojenci, splošna javnost itd.

Večjo pozornost bo treba posvetiti tudi odgovornosti ponudnikov in obiskovalcev zaradi morebitnih posledic pika čebel tako, da bo ponudnik usposobljen ukrepati in ne bo nosil morebitnih posledic.

Na področju trženja ostaja tudi vprašanje legalnega izvajanja čebelarstva turistične ponudbe, ki je sedaj urejeno kot dopolnilna dejavnost na kmetiji ali drugi statusni obliki. Ob certificiranju je treba preveriti, ali imajo ponudniki vse zadeve za legalno opravljanje dejavnosti tudi izpolnjene, sicer ne morejo biti vključeni v skupno promocijo ponudbe.

2.3.3. Čebelarstvo - turistični vodniki

Čebelarstvo - turistične vodnike, ki so organizirani v Klubu profesionalnih čebelarstvo - turističnih vodnikov Slovenije, Čebelarska zveza Slovenije usposablja od leta 2016. Do sedaj je usposobljenih 44 čebelarstvo - turističnih vodnikov, ki se vključujejo v izvajanje turističnih programov.

Opis stanja:

Čebelar - ponudnik čebelarstva turizma naj v največji meri obvlada strokovne vsebine, ki jih ponuja. Za vse ostalo - poznavanje slovenskega čebelarstva in lokalne turistične ponudbe, vodenje skupin, logistične zadeve ipd. naj skrbijo čebelarstvo - turistični vodniki, ki jih Čebelarska zveza Slovenije s tem namenom tudi usposablja. Brez sodelovanja specializiranih čebelarstvo - turističnih vodnikov, ki so nadgradnja siceršnjih turističnih vodnikov, bodo nadaljnji koraki k uveljavitvi čebelarstva turistične ponudbe otežkočeni. Vloženo energijo v usposabljanje čebelarstvo - turističnih vodnikov je treba izkoristiti in po potrebi tudi nadgrajevati.

2.3.4. Konzorcij lokalnih skupnosti za pospeševanje in razvoj čebelarstva turistične ponudbe

Opis stanja:

Zamisli o čvrstejšem sodelovanju z lokalnimi skupnostmi pri pospeševanju in razvoju čebelarstva turistične ponudbe izvira s hotenja po zagotovitvi finančnih sredstev za oblikovanje službe za promocijo in trženje čebelarstva turizma pri Čebelarski zvezi Slovenije. Zamisel bo po mnenju avtorja realneje uresničljiva tedaj, ko bodo v Sloveniji ustanovljene pokrajine, ki bodo pristojne in zainteresirane za tovrstno sodelovanje. Obstoječe lokalne skupnosti prvenstveno skrbijo za dogajanja na svojem območju in verjetno ne bodo zainteresirane za podpiranje trženjskih aktivnosti na regionalnem oz. državnem nivoju. Vsekakor pa je zamisel dobrodošla in kjer je uresničljiva, naj se tako sodelovanje rešuje s pogodbo o sodelovanju.

2.3.5. Poslovna povezanost ponudnikov čebelarskega turizma

Opravljanje čebelarke turistične dejavnosti je gospodarska dejavnost, v predpisih opredeljena kot dopolnilna dejavnost na kmetiji. Inicijativno in praktično vse aktivnosti na tem področju pa že k sreči od začetka vodi in usmerja Čebelarska zveza Slovenije, ki je zveza čebelarskih društev in deluje kot društvo. Zaradi tega dolgoročno ne sme in zaradi specifičnih pogojev in interesov ponudnikov čebelarskega turizma niti ne more podpirati njihovih poslovnih namenov. Za oblikovanje posebne pravne osebe pri ponudnikih do sedaj ni bilo niti interesa niti možnosti. Kot zametek poslovne povezave ponudnikov čebelarskega turizma je bila leta 2016 pri ČZS ustanovljena sekcija ponudnikov čebelarskega turizma z naslednjimi nameni:

- Sooblikovanja in usklajevanja promocijskih in trženjskih aktivnosti ponudnikov apiturizma;
- Razvoja, dviga kakovosti in prepoznavnosti apiturizma;
- Povezovanja ponudnikov, skupnega nastopanja ter izobraževanja ponudnikov;
- Skupnega nastopa na trgu.

in področji dela za doseganje namenov:

- S stalnim izboljševanjem ponudbe apiturizma;
- Organizacijo izobraževanja na temo turizma, oblikovanja turističnih produktov in uvajanja teh produktov na domačih in tujih turističnih trgih;
- Oblikovanjem razvojnih programov ter letnih delovnih in finančnih načrtov sekcije;
- Sooblikovanjem in usklajevanjem promocijskih in trženjskih aktivnosti ponudnikov apiturizma;
- Uveljavljanjem ponudbe apiturizma v lokalnih, državnem in mednarodnem okolju;
- Financiranje programa delovanja sekcije ponudnikov apiturizma.

Opis stanja:

Sekcija ponudnikov čebelarskega turizma pri ČZS je svoje poslanstvo le delno izpolnila. Kot v ostalih društvih večino zadev visi na predsedniku/ci, člani se odzivajo po potrebi in pogosto ne doprinesejo k delovanju sekcije. Za resnejši preboj je treba ponudnike spodbujati k ustanovitvi posebne pravne osebe, zamisel o namelih in nalogah sekcije jim je lahko koristno vodilo. Inicijativa za ustanovitev posebne pravne osebe mora priti od ponudnikov čebelarskega turizma, ki bodo prvenstveno tudi njeni ustanovitelji.

2.4. Družbeno okolje v odnosu do čebelarske turistične ponudbe

2.4.1. Odnos slovenskih turističnih dejavnikov do čebelarske turistične ponudbe

Opis stanja:

Prizadevanja in rezultati Čebelarske zveze Slovenije in partnerjev pri razvoju in uveljavitvi čebelarske turistične ponudbe so prepoznani tudi s strani slovenskih turističnih dejavnikov, tako Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, kakor tudi Slovenske turistične organizacije. Na tem področju bo potrebno nadaljnje sodelovanje zlasti na področju promocije čebelarske turistične ponudbe ter oblikovanja optimalnih zakonskih okvirov za opravljanje dejavnosti čebelarskega turizma zlasti zmanjšanju birokracije in davščin.

2.4.2. Odnos lokalnih turističnih dejavnikov do čebelarske turistične ponudbe

Čebelarska zveza Slovenije in ponudniki čebelarskega turizma si želimo večji posluh in trajno vključevanje ponudbe čebelarskega turizma s strani lokalnih turističnih dejavnikov.

Opis stanja:

Glede podatkov o odnosu lokalnih turističnih dejavnikov do čebelarske turistične ponudbe v preteklosti ni bilo opravljenih potrebnih analiz.

Kot v poglavju 2.2.4. bo v bodoče treba tudi s strani ČZS pospešiti sodelovanje tako z lokalnimi, kakor tudi regionalnimi turističnimi dejavniki v obliki predstavitev čebelarskih turističnih produktov in vrednotiti rezultate sodelovanja.

3. CILJI IN KAZALNIKI STRATEGIJE RAZVOJA SLOVENSKE ČEBELARSKE TURISTIČNE PONUDBE ZA OBDOBJE 2021-2025

SWOT ANALIZA

Iz SWOT analize so razvidne prednosti in slabosti čebelarskega turizma, ki so bile zaznane pri analizi stanja. Glede na zaznane slabosti smo v strategij čebelarskega turizma opredelili cilje, ki smo se jih zadali z namenom povečanje prepoznavnosti čebelarskega turizma. Želimo pa tudi izkoristiti priložnosti, ki nam jih ponuja in se hkrati izogniti nevarnostim.

PREDNOSTI	SLABOSTI
Pobudniki in začetniki čebelarskega turizma.	Nekateri ponudniki čebelarskega turizma niso vključeni v lokalne turistične ponudbe.
Vodilni na področju in razvoju čebelarskega turizma.	Premajhno sodelovanja z ostalimi deležniki na lokalnem nivoju.
Vzpostavljena mreža za certificiranje čebelarskih turizmov.	Ni pregleda nad kakovostjo ponudbe in aktivnostmi ponudnikov čebelarskega turizma.
Sodelovanje ČZS s Slovensko turistično organizacijo in ostalimi državnimi institucijami.	Slabše sodelovanje s čebelarskimi turističnimi vodniki.
Majhnost Slovenije, kot priložnost za enoten razvoj čebelarskega turizma po celi državi.	Pasivnost ponudnikov čebelarskega turizma znotraj sekcije za čebelarski turizem in glede svoje ponudbe.
Butična ponudba čebelarjev.	Prešibka usposobljenost nekaterih ponudnikov čebelarskega turizma.
V Sloveniji je bogata tradicija čebelarstva.	Večji del ponudnikov čebelarskega turizma opravljajo svojo dejavnost kot postranska dejavnost.
Svetovni dan čebel.	Pomanjkljivo znanje s področja trženja čebelarskega turizma.
Naravne danosti, raznolikost in geografska lega naše dežele.	
Način čebelarjenja, večina AŽ panji - čebelnjaki, ki dajejo slovenski krajini lep izgled in omogočajo sprejem obiskovalcev, preživljanje prostega	

<p>časa, vdihavanja aerosola,... v čebelnjakih.</p> <p>Kranjska čebela.</p> <p>Panjske končnice.</p> <p>Visoka kakovost čebeljih pridelkov in izdelkov slovenskih čebelarjev.</p> <p>Gostoljubje slovenskih čebelarjev.</p> <p>Usposobljeni čebelarsko-turistični vodniki</p>	
---	--

PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>Digitalizacija čebelarskega turizma.</p> <p>Inovativnost in kreativnost čebelarskih turističnih programov.</p> <p>Čebelarski turizem kot butična ponudba.</p> <p>Krepitev domačega turizma.</p> <p>Specializacija čebelarske turistične ponudbe.</p> <p>Medsebojno združevanje in povezovanje.</p> <p>Izkoristiti vizijo države kot zelene, butične destinacije.</p>	<p>Druge države nas lahko prehitijo.</p> <p>Nevarnost razvrednotenja čebelarskega turizma, če ne bo napredka.</p> <p>Nevarnost čebeljega pika.</p>

3.1. Slovenski turizem in vpetost čebelarske turistične ponudbe

3.1.1. Usmeritve in težišča slovenskega turizma

Opredelitev iz 2.1.1.: Vsi ti potenciali Slovenije so povsem v skladu z vizijo razvoja slovenske čebelarske turistične ponudbe.

3.1.2. Čebelarska turistična ponudba v okviru slovenskega turizma

Opredelitev iz 2.1.2: Razvijajoča se čebelarska turistična ponudba kot sestavni del državne in lokalne turistične ponudbe še ni dovolj prepoznavna. Cilje in kazalnike bomo opredelili v 3.2.4.

3.2. Čebelarska turistična ponudba

3.2.1. Odgovornost ČZS za trajnostno rast čebelarske turistične ponudbe

Obstoječe stanje:

Čebelarska zveza Slovenije je bila pri tej nalogi uspešna in naj tudi v bodoče ostane ključna nosilka razvoja čebelarske turistične ponudbe. Posebej naj se osredotoči na sodelovanje z državnimi turističnimi dejavniki, usposabljanje in certificiranje

ponudnikov, sodelovanje pri oblikovanju regijskih turističnih programov, trženjske raziskave, promocijo ponudbe v tiskanih in elektronskih medijih ter spodbujanju ponudnikov k poslovnemu povezovanju.

Cilji in kazalniki:

Cilj	Kazalnik					Nosilec	Način doseganja cilja spremljanja in korekcij
	2021	2022	2023	2024	2025		
Trajno sodelovanje z državnimi turističnimi deležniki	2	2	2	2	2	ČZS	Skupno sodelovanje v promocijskih akcijah doma in v tujini. Število skupnih sodelovanj. Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.
Osnovno usposabljanje ponudnikov (tudi potencialnih)	1	1	1	1	1	ČZS	Število usposabljanj in usposobljenih ponudnikov. Korekcija v primeru odstopanja +/- 100 %.
Certificiranje ponudnikov	3	4	4	5	5	ČZS	Število certificiranih ponudnikov. Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.
Sodelovanje pri oblikovanju regijskih turističnih programov	2	2	2	3	3	ČZS	Število regijskih turističnih programov. Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.
Trženjske raziskave	1	1	1	1	1	ČZS	Število trženjskih raziskav. Korekcija v primeru odstopanja +/- 100 %.
Digitalna promocijska kampanja za slovenski in tuji trg	2	2	2	2	2	ČZS	Število tiskanih in elektronskih promocij. Korekcija v primeru odstopanja +/- 25 %.
Spodbujanje ponudnikov k poslovnemu povezovanju						ČZS	Glej 3.3.5.

3.2.2. Usposobljenost in kakovost ponudnikov čebelarskega turizma

Obstoječe stanje:

Usposobljenost ponudnikov čebelarskega turizma je prešibka;
Kadrovske in strokovne kompetence ponudnikov so vprašljive;
Kakovost ponudbe je treba stalno preverjati in vrednotiti.

Cilji in kazalniki:

Cilj	Kazalnik					Nosilec	Način doseganja cilja spremljanja in korekcij
	2021	2022	2023	2024	2025		
Specializirano usposabljanje ponudnikov	1	1	1	1	1	ČZS	Število izvedenih usposabljanj

čebelarskega turizma za pridobitev in utrditev kadrovskih in strokovnih kompetenc							Korekcija v primeru odstopanja +/- 100 %.
Vrednotenje certificiranih ponudnikov – skriti gost	5 %	5 %	5%	5 %	5%	ČZS	Število certificiranih ponudnikov letno. Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.

3.2.3. Število ponudnikov čebelarskega turizma po posameznih statističnih regijah

Obstoječe stanje:

Certificirani ponudniki so dokaj neenakomerno zastopani in ne odražajo obsega turistične ponudbe v posamezni statistični regiji. Potrebno bo preveriti vzroke in čebelarje in lokalne turistične dejavnike spodbuditi k sodelovanju.

3.2.4. Vpetost ponudnikov v lokalno turistično ponudbo

Obstoječe stanje:

Glede podatkov o odnosu lokalnih turističnih dejavnikov do čebelarske turistične ponudbe v preteklosti ni bilo opravljenih potrebnih analiz.

V bodoče je treba tudi s strani ČZS pospešiti sodelovanje tako z lokalnimi, kakor tudi regionalnimi turističnimi dejavniki v obliki predstavitev čebelarskih turističnih produktov in vrednotiti rezultate sodelovanja.

Cilji in kazalniki:

Cilj	Kazalnik					Nosilec	Način doseganja cilja spremljanja in korekcij
	2021	2022	2023	2024	2025		
Predstavitev čebelarskih turističnih produktov lokalnim in regionalnim turističnim deležnikom	2	2	2	3	3	ČZS	Število predstavitev, ovrednotenje rezultatov sodelovanja. Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.

3.3. Promocija in trženje

3.3.1. Promocija slovenske čebelarske turistične ponudbe doma in v tujini

Obstoječe stanje:

Pri pripravi in izvedbi promocijskih aktivnosti ponudniki premalo sodelujejo, zato bo potrebno v sodelovanju z STO in specializiranimi turističnimi agencijami ter ponudniki promocijske aktivnosti zasnovati tako, da bodo ažurne in učinkovite. To vključuje izdajo katalogov / publikacij, udeležbo na specializiranih sejmih ter redno vzdrževanih spletnih straneh.

Cilji in kazalniki:

Cilj	Kazalnik					Nosilec	Način doseganja cilja spremljanja in korekcij
	2021	2022	2023	2024	2025		
Zagotovitev sodelovanja ponudnikov pri pripravi in izvedbi promocijskih aktivnosti	2	2	4	4	4	ČZS	Število sodelovanj. Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.
Zagotovitev ažurnosti promocijskih aktivnosti	1	1	1	1	1	ČZS in ponudniki	Letno ažuriranje ponudb na spletnih straneh. Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.
Izdaja katalogov / publikacij		1		1		ČZS, STO ipd.	Število izdanih katalogov / publikacij. Korekcija v primeru odstopanja +/- 100 %.

3.3.2. Trženje čebelarstva turistične ponudbe

Obstoječe stanje:

Ponudniki čebelarstva svojega ponudbo v največji meri tržijo sami, sistematično specializirane turistične agencije (npr. Aritours), redkeje lokalni turistični dejavniki. Na tem področju se bo potrebno povezati s turističnimi agencijami in skleniti poslovne dogovore oz. ustanoviti specializirano agencijo za trženje čebelarstva. Zaradi kadrovske in strokovne kompetence ponudnikov bo treba v bodoče oblikovati in tržiti specializirane ponudbe: čebelarstvo na splošno, čebelarstvo in ljudska umetnost, muzejske zbirke, apiterapija, učna čebelarstva itd. Poleg tega bo potrebno programe izoblikovati in tržiti za posamezne ciljne skupine: domači in tuji čebelarji, čebelarji strokovnjaki, otroci, upokojeanci, splošna javnost itd.

Večjo pozornost bo treba posvetiti tudi odgovornosti ponudnikov in obiskovalcev zaradi morebitnih posledic pika čebel tako, da bo ponudnik usposobljen ukrepati in ne bo nosil morebitnih posledic.

Cilji in kazalniki:

Cilj	Kazalnik					Nosilec	Način doseganja cilja spremljanja in korekcij
	2021	2022	2023	2024	2025		
Povezovanje s specializiranimi turističnimi agencijami	1	1	2	2	2	ČZS	Število specializiranih turističnih agencij Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.
Preprečevanje posledic čebeljega pika		1			1	ČZS	Število usposabljanj ponudnikov. Korekcija v primeru odstopanja +/- 100 %.

3.3.3. Čebelarstvo - turistični vodniki

Obstoječe stanje:

Čebelar - ponudnik čebelarstva naj v največji meri obvlada strokovne vsebine, ki jih ponuja. Za vse ostalo - poznavanje slovenskega čebelarstva in lokalne turistične ponudbe, vodenje skupin, logistične zadeve ipd. naj skrbijo čebelarsko - turistični vodniki, ki jih Čebelarska zveza Slovenije s tem namenom tudi usposablja. Brez sodelovanja specializiranih čebelarsko - turističnih vodnikov, ki so nadgradnja siceršnjih turističnih vodnikov, bodo nadaljnji koraki k uveljavitvi čebelarske turistične ponudbe otežkočeni. Vloženo energijo v usposabljanje čebelarsko - turističnih vodnikov je treba izkoristiti in po potrebi tudi nadgrajevati.

Cilji in kazalniki:

Cilj	Kazalnik					Nosilec	Način doseganja cilja spremljanja in korekcij
	2021	2022	2023	2024	2025		
Usposabljanje čebelarskih turističnih vodnikov / število novo usposobljenih vodnikov	1/3	1/3	1/2	1/2	1/2	ČZS	Število usposabljanj in novo usposobljenih vodnikov. Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.

3.3.4. Konzorcij lokalnih skupnosti za pospeševanje in razvoj čebelarske turistične ponudbe

Obstoječe stanje:

Zamisel o čvrstejšem sodelovanju z lokalnimi skupnostmi pri pospeševanju in razvoju čebelarske turistične ponudbe izvira s hotenja po zagotovitvi finančnih sredstev za oblikovanje službe za promocijo in trženje čebelarskega turizma pri Čebelarski zvezi Slovenije. Zamisel bo po mnenju avtorja realneje uresničljiva tedaj, ko bodo v Sloveniji ustanovljene pokrajine, ki bodo pristojne in zainteresirane za tovrstno sodelovanje. Obstoječe lokalne skupnosti prvenstveno skrbijo za dogajanja na svojem območju in verjetno ne bodo zainteresirane za podpiranje trženjskih aktivnosti na regionalnem oz. državnem nivoju. Vsekakor pa je zamisel dobrodošla in kjer je uresničljiva, naj se tako sodelovanje rešuje s pogodbo o sodelovanju.

Cilji in kazalniki:

Cilj	Kazalnik					Nosilec	Način doseganja cilja spremljanja in korekcij
	2021	2022	2023	2024	2025		
Sodelovanje lokalnih skupnosti pri pospeševanju in razvoju čebelarske turistične ponudbe	8	2	2	2	2	ČZS	Število lokalnih skupnosti, ki so pristopile k sodelovanju. Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.

3.3.5. Poslovna povezanost ponudnikov čebelarskega turizma

Obstoječe stanje:

Sekcija ponudnikov čebelarstva pri ČZS je svoje poslanstvo le delno izpolnila. Kot v ostalih društvih večino zadev visi na predsedniku/ci, člani se odzivajo po potrebi in pogosto ne doprinesejo k delovanju sekcije. Za resnejši preboj je treba ponudnike spodbujati k ustanovitvi posebne pravne osebe, ki se bo ukvarjala z razvojem in promocijo čebelarstva turistične ponudbe. Zamisel o namenih in nalogah sekcije jim je lahko koristno vodilo. Inicijativa za ustanovitev posebne pravne osebe mora priti od ponudnikov čebelarstva turizma, ki bodo prvenstveno tudi njeni ustanovitelji.

Cilji in kazalniki:

Cilj	Kazalnik					Nosilec	Način doseganja cilja spremljanja in korekcij
	2021	2022	2023	2024	2025		
Sodelovanje certificiranih ponudnikov v sekciji ponudnikov čebelarstva turizma pri ČZS.	24	26	28	30	32	ČZS	Število ponudnikov, članov sekcije Korekcija v primeru odstopanja +/- 50 %.
Ustanovitev posebne pravne osebe		Ustanovitev				ČZS in ponudniki	Leto ustanovitve. Korekcija v primeru odstopanja +/- 100 %.

3.4. Družbeno okolje v odnosu do čebelarstva turistične ponudbe

3.4.1. Odnos slovenskih turističnih dejavnikov do čebelarstva turistične ponudbe

Obstoječe stanje:

Prizadevanja in rezultati Čebelarstva zveze Slovenije in partnerjev pri razvoju in uveljavitvi čebelarstva turistične ponudbe so prepoznani tudi s strani slovenskih turističnih dejavnikov, tako Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, kakor tudi Slovenske turistične organizacije. Na tem področju bo potrebno nadaljnje sodelovanje zlasti na področju promocije čebelarstva turistične ponudbe ter oblikovanja optimalnih zakonskih okvirov za opravljanje dejavnosti čebelarstva turizma zlasti zmanjšanju birokracije in davščin.

3.4.2. Odnos lokalnih turističnih dejavnikov do čebelarstva turistične ponudbe

Čebelarstva zveza Slovenije in ponudniki čebelarstva turizma si želimo večji posluh in trajno vključevanje ponudbe čebelarstva turizma s strani lokalnih turističnih dejavnikov.

Obstoječe stanje:

Glede podatkov o odnosu lokalnih turističnih dejavnikov do čebelarstva turistične ponudbe v preteklosti ni bilo opravljenih potrebnih analiz. Kot v poglavju 3.2.4. bo v bodoče treba tudi s strani ČZS pospešiti sodelovanje tako z lokalnimi, kakor tudi

regionalnimi turističnimi dejavniki v obliki predstavitev čebelarskih turističnih produktov in vrednotiti rezultate sodelovanja.

3.5. Povzetek in zaključek

Čebelarska zveza Slovenije s to strategijo načrtuje svoje dejavnosti na področju razvoja in pospeševanja čebelarskega turizma z namenom, da le-ta postane prepoznaven in uveljavljen turistični produkt slovenskega turizma.